Baština Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

RADOVI LXVII, knj. 21.

Huković, Seid

1982

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

https://bastina.anubih.ba/items/2c9c963f-d255-49e6-b883-63b7b431f77b

Preuzeto s Baštine Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

https://bastina.anubih.ba/

YU — ISSN 0350-0071
AKADEMIJA NAUKA I UMJETNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

RADOVI

KNJIGA LXVII

ODJELJENJE MEDICINSKIH NAUKA

Knjiga 21.

ZBORNIK RADOVA

U SPOMEN AKADEMIKA

JOSIPA JEŽIĆA

ANU BiH АНУ БиХ

Urednik
SEID HUKOVIĆ,
redovni član Akademije nauka i umjetnosti
Bosne i Hercegovine

Tehnički urednik
ENES EKIĆ

SARAJEVO
1982.

Akademik JOSIP JEŽIĆ

ANU BiH АНУ БиХ

ŽIVOT I DJELO
AKADEMIKA JOSIPA JEŽIĆA

Akademik Josip Ježić preminuo je 8. septembra 1981. godine nakon kraće i teške bolesti. Preminuo je na Institutu za transplantaciju organa Hirurške klinike, gdje je posljednjih godina bio angažovan u naučnoistraživačkom radu. Josip Ježić rođen je 1. aprila 1899. godine u Krmpotama, blizu Novog Vinodola. Školovao se u Senju, a studirao veterinu u Beču, gdje je diplomirao 1924. godine. Godina dana iza toga doktorirao je u Zagrebu. Specijalizirao je mikrobiologiju, imunologiju i epizootiologiju. Radio je u više mjesta u zemlji i inostranstvu — u Skoplju, Beogradu, Zagrebu, a najdulje u Sarajevu, gdje je živio od 1949. godine.

Profesor Ježić je pristupio narodnooslobodilačkom pokretu 1942. godine, od kada je aktivno angažovan u akciij snabdijevanja boraca lijekovima. Početkom 1944. godine odlazi na oslobođenu teritoriju, gdje organizuje proizvodnju i distribuciju lijekova i hrane. Demobilisan je 1945. godine u činu majora Jugoslovenske narodne armije.

Prof. Ježić je stručno i naučno radio do kraja svoga života. Penzionisan je nakon radnog staža od punih 45 godina, ali nije prestao da radi i istražuje. Tokom svoga života i rada dao je znatan doprinos zdravlju ljudi i životinja, a posebno u borbi protiv infektivnih i parazitarnih oboljenja. Njegov naučni rad obuhvata tri oblasti, odnosno tri plodna perioda aktivnosti. U prvo vrijeme se bavio opisom i definicijom pojedinih entiteta, do tada nedefinisanih, oboljenja kod životinja. U drugom periodu svoga naučnog rada bavio se imunobiološkom i farmakološkom modifikacijom zaraznih oboljenja i helmintijaza. U trećem periodu se bavio opštim temama. Među prvim vakcinama proizveo je vakcinu protiv boginja, slijedi vakcina protiv antraksa, prostrela u dvije verzije — za slabije prijemčive i za osjetljivije životinje. Poznata je njegova karbol-vakcina za cijepljenje životinja i prevenciju bjesnila. Veliki uspjeh akademika Ježića je bila adsorbat-vakcina protiv slinavke i šapa.

Vrlo plodan period rada akademika Ježića odnosi se na istraživanje djelovanja lijekova na razne vrste helmintijaze. Rezultat su novi lijekovi: »protumetilj za ovce« i »protumetilj za goveda«. Pomenuti preparati imali su veliku ulogu u liječenju helmintijaza. Vakcinama i lije-

kovima, direktnim pronalascima akademika Ježića, riješeno je nekoliko problema zdravstvene zaštite i likvidirano više epidemija i endemija zaraznih oboljenja.

Veći dio života i rada akademik Ježić je proveo u Sarajevu, gotovo 32 godine. U Sarajevu je objavio veći broj od svojih 250 naučnih i stručnih radova. U posljednjem periodu svoga života bavio se problemom zdravstvene zaštite ljudi, a posebno nekih masovnih oboljenja vezanih za određena endemska područja, kao što su, npr., endemska struma i endemska nefropatija. Mnogo je pisao o etiopatogenetskim korelacijama oboljenja ljudi i životinja, korelacijama između tla i oboljenja, problemima migracije ljudi i stoke i sličnim problemima. Pokojni akademik Ježić je iznalazio brojne argumente i podudarnosti između djejstva raznih glacijalnih perioda i oboljenja ljudi i životinja.

Profesor Ježić je sa osobitim uvažavanjem priman od strane naših terenskih veterinara i ostalih stručnjaka. Poštovali su ga kao naučnika i veterinarskog tribuna i radovali se svakom susretu s njim, jer on je znao da podstakne interes svakog pojedinca za jedan ili drugi problem. Svojim širokim obrazovanjem, kulturnom i idejama osvajao je ljude i u najzabitijim mjestima, unosio optimizam, razvijao smisao da zapaze i zabilježe interesantne slučajeve iz prakse te da to objelodane. U takvoj atmosferi i povezanosti nauke i prakse rađala se i stvarala koncepcija bosanskohercegovačkog časopisa »Veterinaria«, koji je pokrenut 1951. godine kao glasilo Veterinarskog fakulteta i Društva veterinara Bosne i Hercegovine. Profesor Ježić je prvi glavni urednik ovog glasila, koju je funkciju obavljao punih 12 godina. Pokretanje časopisa »Veterinaria« značajno je uticalo na razvoj kako veterinarske službe tako i Fakulteta. Oko ovog časopisa i u njemu okupljale su se sve naše stručne i naučne snage, a preko njegovih saradnika fundirana je idejno-stručna koncepcija razvojnih pravaca veterinarske djelatnosti i animalne proizvodnje u Republici i čitavoj zemlji.

Široko zasnovana djelatnost časopisa »Veterinaria«, koju je u velikoj mjeri nadahnjivao profesor Ježić svojim konceptom o shvatanju i tretmanu animalne proizvodnje, bila je istovremeno odraz pristupa istraživanjima koje je on sam otpočeo u oblasti animalne proizvodnje. Bilo sam ili sa saradnicima, objavio je preko 250 naučnih i stručnih radova koji zahvataju kako njegovo uže područje mikrobiologije, serologije i zaraznih bolesti, tako i šire područje privredne mikrobiologije. Da pomenemo samo neka, kao što su: organski otpadak ljudskih naselja i njegova obrada putem mikrobskih procesa humifikacije, zatim problem antropogene mikroerozije te mikrobska sinteza glavnih elemenata ishrane ljudi i životinja. Ove teme predstavljaju novu i dosta stranu istraživačku problematiku u veterinarskim radovima.

Za svoj rad akademik Ježić je dobio više odlikovanja i priznanja. Za člana Naučnog društva Bosne i Hercegovine izabran je 1956. godine. Član je Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine od njenog osnivanja. Član je Naučnog savjeta Internacionalnog društva za ishranu i bolesti civilizacije u Hanoveru.

Dobitnik je 27-julske nagrade i više odlikovanja.

Smrću akademika Josipa Ježića Odjeljenje medicinskih nauka je izgubilo i posljednjeg iz redova članova koji su birali sve dosadašnje članove Odjeljenja. Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine je izgubila jednog od najstarijih svojih članova, naučnika sa značajnim naučnim opusom.

SEID HUKOVIĆ

ANU BiH
АНУ БиХ